

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 1018/3
Podgorica, 09.10.2020. godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Privrednom društvu „Lutrija Crne Gore“ a.d. iz Podgorice, emiteru opšteg televizijskog programa „TV 7“, izriče se upozorenje, kao upravno-nadzorna mjera, jer je dana 19. septembra 2020. godine, u terminu od 16:01:02 do 16:14:45 sati (13 minuta 43 sekunde), emitovao programski sadržaj pod nazivom „Gaming corner“, koji nije bio adekvatno najavljen i raspoređen kao sadržaj neprimjeren za maloljetnike mlađe od 18 godina.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a) kršenja obaveze emitera da objavi zvučno i vizuelno (pisano i grafički) upozorenje za programske sadržaje kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika i da ih emituje u vrijeme i na način na koji je najmanje vjerovatno da će ih maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti, odnosno u graničnom periodu koji je utvrdio Savjet Agencije za elektronske medije (član 55 stav 2 i stav 3 Zakona o elektronskim medijima i član 22 stav 1 i stav 2 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima),
 - b) kršenja obaveze emitera da emituje pisano i zvučno upozorenje neposredno prije početka sadržaja iz alineje a) ove tačke Rješenja, u vidu telopa sa tekstom sljedeće sadržine: "Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12, 16 ili 18 godina", uz istovremeno čitanje od strane spikera (član 23 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima),
 - c) kršenje obaveze da programski sadržaj sa oznakom 18 emituje isključivo u periodu od 23:00 do 06:00 sati (član 25 stav 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
3. Nalaže se privrednom društvu „Lutrija Crne Gore“ a.d. iz Podgorice da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru opšteg televizijskog programa „TV 7“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „Lutrija Crne Gore“ a.d. iz Podgorice je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru opšteg televizijskog programa „TV 7“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru opšteg televizijskog programa 'TV 7' upozorenje zbog toga što je dana 19. septembra 2020. godine propustio da programski sadržaj pod nazivom 'Gaming corner', koji je kategorisan kao neprimjeren za maloljetnike mlađe od 18 godina, propisano najavi i emituje u periodu od 23:00 do 06:00 časova“.
5. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na osnovu redovnog monitoringa emitovanih programskih sadržaja, nalazom Sektora za monitoring od 21.09.2020. godine (akt br. 05-1018 od 21.09.2020. godine), Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu:

„Agencija“) je konstatovala da je privredno društvo „Lutrija Crne Gore“ a.d. Podgorica (u daljem tekstu: „emiter“), u okviru opšteg televizijskog programa „TV 7“, dana 19. septembra 2020. godine, emitovalo programski sadržaj pod nazivom „Gaming corner“.

Imajući u vidu standarde vezane za zaštitu maloljetnika, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja čl. 55 st. 2 i st. 3 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), čl. 22 st. 1, čl. 23 st. 1, čl. 25 st. 3 Pravilnika o programskim standardima („Sl. list Crne Gore“, br. 35/11, 07/16 i 08/19, u daljem tekstu: „Pravilnik“) i 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-08.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica, Agencija je emiteru dostavila nalaz Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02 – 1018/1 od 21.09.2020. godine).

Dana 02.10.2020. godine, emiter je dostavio pisano izjašnjenje, u kom navodi da je „TV 7 emitovala navedeni prilog u emisiji 'Gaming corner' iz razloga što se radi o sadržaju koji se odnosi na popularnu video igricu 'Doom eternal', način korišćenja iste, te njenih karakteristika u smislu igranja iste posredstvom odgovarajućih uređaja kod lica koji koriste ovaj vid zabave“. Ukazuje da je „sadržaj bio obilježen odgovarajućom kategorijom programa primjenom grafičke oznake 18+“, kao i da „namjera uredništva navedene emisije u konkretnom slučaju nije bila da gledaoce usmjeri na scene nasilja i na ostale zastrašujuće scene, posebno imajući u vidu što se radi o video igrici i njenom zabavnom karakteru“, već da je „uredništvo TV 7 koje je realizovalo navedenu emisiju napravilo nehatni propust što nijesu na zakonom propisani način emitovali navedeni sadržaj“.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda vezanih za zaštitu maloljetnika, standarda o komercijalnim AVM komunikacijama, obaveze emitera u pogledu strukture programa, kao i obaveze u vezi sa objavljivanjem podataka o emitovanim programskim sadržajima u skladu sa Zakonom o medijima, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 55 st. 2 Zakona i članom 22 stav 1 i stav 2 Pravilnika propisano je da je emiter dužan da objavi zvučno i vizuelno upozorenje za programske sadržaje kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika i takve programe jasno označi vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja i emituje te programske sadržaje u vrijeme i na način za koji je najmanje vjerovatno da će ga maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti. Stavom 3 ovog člana Zakona zabranjeno je emitovanje takvih programskih sadržaja izvan graničnog perioda koji utvrđuje Savjet.
- članom 23 st. 1 Pravilnika o propisano je da se pisano i zvučno upozorenje emituje neposredno prije početka označenog sadržaja, u vidu telopa sa tekstom sljedeće sadržine: "Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12, 16 ili 18 godina", uz istovremeno čitanje od strane spikera, dok je stavom 2 ovog člana Pravilnika propisano da grafička oznaka predstavlja krug sa crvenom brojkom, koja mora biti jasno vidljiva i koja se emituje u gornjem uglu ekrana, nasuprot uobičajenom mjestu identifikacionog znaka medija, tokom cijelog trajanja označenog programskog sadržaja.
- članom 23a Pravilnika propisano je da prilikom kategorizacije programskih sadržaja, treba uzeti u obzir da li se u njima prikazuju: nasilje i njegove posljedice, kao i u kom kontekstu se prikazuju navedeni sadržaji i posebno: broj, dužina, učestalost, intezitet (u kojoj mjeri postoji zvučna, vizuelna ili verbalna naglašenost) i detaljnost prikazivanja sadržaja koji može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika.
- članom 25 stav 1 alineja a) i e) Pravilnika propisana je obaveza emitera da grafičkom oznakom 18, označi sadržaj koji nije namijenjen maloljetnicima ispod 18 godina i ima sljedeća obilježja:
 - a) naročita usmjerenost na detaljno prikazivanje teškog nasilja i njegovih zastrašujućih posljedica;
 - e) veoma detaljano i veoma intezivno prisustvo zastrašujućih scena;
- članom 25 stav 3 Pravilnika predviđeno je da se programski sadržaji sa oznakom 18 mogu emitovati isključivo u periodu od 23,00 do 06,00 časova.

Na osnovu uvida u snimak emitovanog programskog sadržaja i izjašnjenje emitera, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je dana 19. septembra 2020. godine u terminu od 16:01:02 do 16:14:45 sati (13 minuta 43 sekunde) emitovao programski sadržaj pod nazivom „Gaming corner” (reprizno emitovanje). U pitanju je kratka video forma u okviru koje je predstavljen model video igrice „Doom eternal”.
2. Predmetni sadržaj prikazuje igrice namijenjene odraslima. Tokom emitovanja u gornjem lijevom uglu, u crveno obojenom krugu, bijelom brojkom naznačena grafička oznaka 18+.

Sadržaj čine učestalo, intezivno i realistično prikazane scene u kojima se detaljno prikazuje nasilje (eksplozije, ubijanja i sl.). U nastavku su dati pojedini segmenti programskog sadržaja kojim se opisuju prednosti, novine i pravila u video igrici.

U 16:06:31 minutu od početka emitovanog programskog sadržaja slijedi:

Glas iz off-a: „...*Takozvani agresivni menagment resursa viđeni u prethodniku, ovdje je odnesen na novi level. Naime, leveli enternal-a su jako škrti kada su u pitanju resursi, poput municije, zdravlja, oklopa i slično. Umjesto toga, ubijeni neprijatelji su, u zavisnosti, na način na koji ih ubijate njihov glavni izvor. U prevodu, što ih više i brže ubijate, sve ste duže živi i opremljeniji da ih još više i još brže ubijate. Animirani glory kill za zdravlje i super snažni udarac, motorna testera za municiju, zapaljeni protivnici za oklop...*”

U 16:07:23 minutu od početka emitovanog programskog sadržaja slijedi:

Glas iz off-a: „...*Ovo zna biti teška igra u kojoj nije moguće odabrati jedno omiljeno oružje i koristeći samo njega preći igru. Naprotiv, vjerovatno nije moguće preći ni njen prvi nivo, a uspjeh je osiguran isključivo uz konstantno i često kretanje i ubijanje demona svakih nekoliko sekundi. Njih je ovdje značajno više i mnogo su raznovrsniji nego u prethodniku, pa su dodatan podsticaj za korišćenje apsolutno svih oružja u arsenalu. Arsenal, doduše, uz par izuzetaka, nije doživio značajne promjene u odnosu na prethodnika. I dalje su tu, izuzetno zabavne sačmarice i njena super verzija jurišna puška, bacač raketa, plazma puška, motorna testera, granate, demonski samostrijel i majka svih pušaka, BFG ...*”

U 16:11:51 minutu od početka emitovanog programskog sadržaja slijedi:

Glas iz off-a: „...*Muzika je zaista odlična, ali intezivnija nego u prethodniku, a to nije bilo lako postići. Iako padne u pozadinu kada počnu letjeti glave, svaka sekunda predaha vraća je u prvi plan, pripremajući igrača na novu rundu sveopšteg haosa. Sve u svemu, 'Doom eternal' je i dalje jedinstvena i bezkompromisna pucačina u modernom ruhu koju, definitivno, treba zaigrati...*”

3. Emiter je propustio (što i sam izjašnjenjem potvrđuje) da prije emitovanja spornog sadržaja emituje vizuelno (pisano i grafički) i zvučno upozorenje da se radi o sadržaju neprimjerenom za maloljetnike mlađe od 18 godina (kako ga je sam kategorisao i označio), odnosno sadržaju kojim se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika.
4. Emitovanjem u poslijepodnevnim satima (u terminu od 16:01:02 do 16:14:45 časova), emiter je prekršio i obavezu emitovanja ovakvog sadržaja (naročito usmjerenog na detaljno, učestalo i intezivno prikazivanje teškog nasilja i njegovih zastrašujućih posljedica), isključivo u graničnom periodu tj. od 23:00 do 06:00 časova, odnosno u vrijeme i na način za koji je najmanje vjerovatno da će ga maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti. Na taj način, emiter je prekršio člana 55 st. 2 i 3 Zakona, kao i član 22 stav 1 i člana 25 stav 3 Pravilnika.
5. S obzirom da nije emitovao pisano i zvučno upozorenje neposredno prije početka gorenavedenog sadržaja, u vidu telopa sa tekstom sljedeće sadržine: *“Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12, 16 ili 18 godina”*, uz istovremeno čitanje od strane spikera, emiter je prekršio i član 23 stav 1 Pravilnika.

S obzirom na navedeno, može se zaključiti da je emiter emitovanjem predmetnog programskog sadržaja prekršio programske standarde vezane za obavezu propisanog najavljanja i raspoređivanja programskih sadržaja koji mogu štetiti razvoju maloljetnika.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-08 emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emitovanjem predmetnih programskih sadržaja emiter prekršio čl. 55 st. 2 i st. 3 Zakona, čl. 22 st. 1, čl. 23 st. 1 i čl. 25 st. 3 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasí emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV 7” sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim

aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje. Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo Rješenje će biti objavljeno na veb sajtu Agencije www.aemcg.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- „Lutrija Crne Gore“ a.d. Podgorica, direktor
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva